

สตรี

21

สอนก่อนสั่งลูก!
เข้าใจไม่ใช่เข้าข้าง

สอนก่อนสั่งลูก! เข้าใจไม่ใช่เข้าข้าง

จากเหตุการณ์ข่าวกรณีพ่อแม่วัย 52 ปี พาเด็กหญิงวัย 14 ปีออกจากบ้านไปจากพ่อแม่ ก่อนที่ครอบครัวเด็กหญิงจะแจ้งเจ้าหน้าที่จนสามารถติดตามตัวพบทั้งคู่อีกหลายวันต่อมา โดยมีรายงานเปิดเผยถึงสาเหตุที่เกิดจากปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างบุตรสาวกับครอบครัว นักจิตวิทยามีมุมมองและคำแนะนำต่อการเลี้ยงลูกวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน

ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา อาจารย์ด้านจิตวิทยา หัวหน้าศูนย์พัฒนาศักยภาพมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มศว กล่าวว่า การเลี้ยงลูกและการ

สอนลูกในแต่ละยุคสมัยแตกต่างกัน ยุคนี้เป็นยุคที่ทุกอย่างรวดเร็ว มีช่องทางการสื่อสารมากมาย พ่อแม่ไม่สามารถสั่งสอนลูกเหมือนในยุคก่อน เพราะเมื่อเด็กไม่พอใจจะมีช่องทางการระบายออกเยอะมาก เราจึงต้องสอนก่อนสั่ง การสั่งแสดงถึงอำนาจที่พ่อแม่มีเหนือเด็กๆ จากข่าวที่เกิดขึ้นเป็นแค่กรณีหนึ่งที่เร

จะเห็นได้ว่าความก้ำกั้นทางจิตใจไม่เกิดขึ้น สิ่งสำคัญคือครอบครัวต้องทำให้ลูกไว้ใจได้ การฟังเด็กให้มากขึ้น คุยให้มากขึ้น การเข้าใจลูกไม่ใช่การเข้าข้าง หากเรารู้สึกว่าอะไรที่ไม่ถูกต้อง ต้องค่อยๆ บอกเขาด้วยความเข้าใจ เรียนรู้วิธีคิดของลูก ต้องฟังเขาอย่างตั้งใจ ปรับความเข้าใจต่างๆ ให้ถูกต้อง ดูแล

เขาด้วยความเข้าใจไม่ใช่เข้าข้าง ให้ลูกเติบโตภายใต้ความเข้าใจไม่ใช่การควบคุมหรือใช้การสั่งแบบเดิมๆ ไม่นั่นนั้นเมื่อเด็กเกิดความสงสัยก็จะไปหาคำตอบจากที่อื่น

“การเลี้ยงลูกไม่ควรเลี้ยงให้ลูกเป็นตัวแทนพ่อแม่ เป็นแบบที่พ่อแม่อยากให้ เป็น ควรเลี้ยงให้เขาเป็นตัวของตัวเอง ช่วยให้เขาหาตัวเองให้เจอเมื่อเจอแล้วก็สนับสนุนในสิ่งที่เขาอยากเป็น

สร้างภูมิคุ้มกันให้ลูก สอนให้เขาเผชิญกับความผิดพลาดหรือความผิดหวังบ้าง ไม่ใช่ป้องกันเขาไม่ให้เจอกับความผิดหวังเลย เด็กจะไม่มีภูมิคุ้มกัน เมื่อลูกเผชิญความผิดหวัง เราคอยอยู่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ลูก เมื่อลูกไปผิดทางพ่อแม่จะมาเพื่อช่วย หากบังคับให้ลูกเป็นอย่างที่เราหวังที่เราอยากให้เป็นเด็กจะเกิดความกดดัน เครียด คับข้องใจ และจะไปหาที่พึ่งที่อื่น สมัยนี้เป็นยุคที่คนมีต้นทุนทางจิตใจไม่แข็งแรงเหมือนสมัยก่อนทำอะไรรวดเร็ว ใช้วิจารณ์ญานน้อยลง จึงเกิดเรื่องต่างๆ ขึ้นได้ง่าย”

อาจารย์ด้านจิตวิทยาบอกว่า การที่ถูกใจจนแปลกหน้ามากกว่าที่ต้องสอนให้เขารู้จักสังคมหลังจากสอนให้เขารู้จักตัวเองแล้ว เช่น เพื่อนที่ดีควรเป็นแบบไหน ต้องตักเตือนกันได้ ไม่ฉวยโอกาสสอนให้เขารู้ว่าคนที่ดีเป็นอย่างไร คนที่ดีไม่ใช่คนที่เข้าข้างเราเสมอไป มีวิธีการปกป้องตัวเองและรู้จักการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง

“กรณีของเด็กหญิงเมื่อได้กลับสู่ครอบครัวแล้ว หากครอบครัวจะพูดคุยถึงเรื่องอดีตต้องเป็นการพูดคุยเพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อย่าพูดถึงอดีตเพื่อซ้ำเติมหรือประชดประชัน เพราะเรื่องราวจบลงไปแล้วเรียนรู้แก้ไขสิ่งต่างๆ ในอนาคต เพื่อนๆ และคุณครูที่โรงเรียนควรทำทุกอย่างให้เป็นปกติ ให้เขาไม่รู้สึกแปลกแยกไปจากเดิม เคยปฏิบัติตัวอย่างไรก็ทำเหมือนเก่า ฝากถึงพ่อแม่ผู้ปกครองว่าอย่าแค่เพียงเลี้ยงลูกให้เรียนเก่ง อย่าคิดว่าเพียงแค่วินัยจะทำให้เด็กเติบโตได้

ในอนาคต ควรมุ่งให้เด็กรู้เท่าทันโลก มีทักษะการใช้ชีวิต รู้จักการแก้ปัญหาจะดีกว่า” ดร.จิตรากล่าว

ดร.จิตรา

ด้าน ฐาณิชา ลิ้มพานิช ผู้จัดการมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว กล่าวว่ากระบวนการเลี้ยงลูกนั้นต้องเริ่มตั้งแต่เขายังเล็ก เมื่อความสัมพันธ์ในบ้านดีจะทำอะไรก็ง่าย เมื่อมีความสัมพันธ์ที่ดีลูกจะกล้าพูดกล้าคุยกับเรามากขึ้น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีนั้นเราควรรับฟังลูก ลูกจะกล้าบอกความรู้สึกต่างๆ มากขึ้นเมื่อรู้ว่าเรารับฟัง ไม่ตำหนิเขาเมื่อเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้ฟัง

“การที่เราจะป้องกันไม่ให้เด็กไปไหนมาไหนกับคนแปลกหน้านั้น ที่จริงแล้วที่เราพูดว่าเป็นคนแปลกหน้าส่วนใหญ่จะไม่ใช้คนแปลกหน้าสำหรับเด็ก มักจะเป็นคนที่เขารู้สึกคุ้นเคยอยู่แล้ว อาจจะเป็นคนที่เขารู้จักทางโซเชียลหรืออะไรก็ตามแต่ แต่เป็นคนที่ไม่ได้รู้สึกว่าเขาไว้ใจ คนเคยจนวางใจที่จะไปกับคนเหล่านั้นหรือเปิดใจพูดคุยกับคนเหล่านั้น

ฐาณิชา

หากเขามีความมั่นคงทางจิตใจ ไว้วางใจคนในบ้านมากพอ เขาจะไม่ไปหาจากที่อื่น อาจเกิดจากความกลัวที่เขาไม่ต่อพ่อแม่ ต่อครอบครัว ทำให้ไม่กล้าบอกเล่าปัญหาต่างๆ ไม่กล้าแสดงออกถึงความคิดของตัวเอง สุดท้ายจึงไปให้ความไว้วางใจกับคนอื่น ทั้งนี้เมื่อมีอะไรเกิดขึ้นต้องหยุดตำหนิและหยุดซ้ำเติมเด็ก”

ฐาณิชากล่าวอีกว่า ในยุคสมัยนี้วัยรุ่นมีความชอบที่ไม่เหมือนกัน มีกิจกรรมต่างๆ มากมายให้ทำ บางเรื่องพ่อแม่อาจไม่เห็นด้วย อาจคอยดูเขาอยู่ห่างๆ หากเป็นห่วงก็มีวิธีการพูดคุยด้วยความเข้าใจ บอกเขาว่าเราเป็นห่วงในเรื่องใดบ้าง ไม่ใช่พูดจาตำหนิ ต้องสื่อสารกับเขาในเชิงบวก ทักษะการใช้ชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งเหล่านี้โรงเรียนไม่ได้สอน เด็กจะเรียนรู้จากคนในบ้าน เราต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้เขา การสอนอาจไม่เท่าการทำให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่าง เขาจะเรียนรู้เรื่องต่างๆ จากเรา

“สิ่งสำคัญคือเมื่อเรามีลูกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ต้องไม่ละเมิดความเป็นส่วนตัวของเขา ไม่พยายามเปิดดูโทรศัพท์หรือแอบอ่านไดอารี่ของเขา แต่ต้องคิดว่าจะมีวิธีอย่างไรให้เขาสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เจอในแต่ละวันให้เราฟัง การเลี้ยงลูกเป็นศาสตร์และศิลป์ เราควรเริ่มตั้งแต่เขายังเล็กๆ เช่น ที่คุณหมอมักแนะนำว่า เป็นช่วงเวลาที่หน้าตาของโอกาสเปิด เราสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความเข้าใจกับเขาตั้งแต่ยังเล็กได้”